

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Jakuba Camrdu Ph.D., JUDr. Marie Turkové a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobkyně: **O. L.**, zastoupené JUDr. Františkem Kubínem, advokátem se sídlem v Havířově, Dlouhá tř. 461/3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o udělení azylu, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 11. 2007, č. j. 61 Az 15/2007 – 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokáta JUDr. Františka Kubína, se sídlem v Havířově, Dlouhá tř. 461/3, **se určuje** částkou 5712 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-1-129/VL-07-11-2007 ze dne 18. 2. 2007. Žalovaný výše uvedeným rozhodnutím zamítl žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou ve smyslu ustanovení § 16 odst. 2) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V kasační stížnosti stěžovatelka namítá, že dne 13. 2. 2007, tedy v den, kdy byla zadržena Policií ČR, hodlala podat žádost o udělení mezinárodní ochrany. Ihned jí však bylo uděleno správní vyhoštění na dobu tří let. Teprve potom jí bylo umožněno podat žádost o udělení mezinárodní ochrany. K tomuto tvrzení žalovaný ani krajský soud nepřihlédli. Stěžovatelka se o možnosti podat žádost o udělení mezinárodní ochrany dověděla krátce před svým zadržením od svých známých. V době podání žádosti byla těhotná, porodila dne 13. 6. 2007, otcem jejího dítěte je občan Ukrajiny, jak otec tak dítě mají dle stěžovatelky udělen na území ČR trvalý pobyt. Stěžovatelka má za to, že je dán důvod pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob (§ 2 s. ř. s.). Zatímco úkolem krajských soudů je projednat a rozhodnout každý případ, Nejvyšší správní soud zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování soudů ve správním soudnictví (§ 12 odst. 1 s. ř. s.). K plnění jeho sjednocující role svěřuje zákon Nejvyššímu správnímu soudu různé procesní nástroje, na prvním místě nepochybně rozhodování o kasační stížnosti (§ 12 odst. 1 ve spojení s § 102 s. ř. s.). Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví.

Meritorním přezkumem toliko přijatelných kasačních stížností se ochrana veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob i v každém jednotlivém případě nestává méně účinnou, než v případě formálního projednání každé jednotlivé věci. Jasná, přehledná a srozumitelná judikatura totiž zvyšuje právní jistotu účastníka již před krajským soudem a správními orgány. Paušální formalizovaná spravedlnost, tedy stále nové a opakované projednávání již jednou rozhodnutého ve všech stupních soudní soustavy, vede ve svém důsledku k popření jednotlivé materiální spravedlnosti: ne všechny věci jsou stejně problematické, ne všechny věci vyžadují stejné pozornosti. Opětovné projednávání každé věci znovu na všech stupních tak může ve svém důsledku popřít samotnou spravedlnost systémem vytvářenou. Věci objektivně odlišné, s odlišným významem a důležitostí, jsou podrobeny stejnému zacházení. Taková spravedlnost navíc není ničím jiným než zbytečně vydávaným „potvrzením“, že jednou řečené stále platí, zatěžováním soudního systému dalším řízením s předem známým průběhem a výsledkem, který „přinese“ pouze neúnosnou délku řízení pro stěžovatele, a to nejen pro něho, nýbrž i pro všechna další řízení, pro něž soudní systém není a ani nemůže být kapacitně nastaven.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je navíc vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní procesní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany.

Institut přijatelnosti kasační stížnosti je snahou o rovnováhu mezi dvěma zájmy: Zájmem na spravedlnosti v každém jednotlivém případě a zájmem na efektivitě působení objektivního práva. Ryze formální důraz často kladený na dosažení spravedlivého výsledku řízení (ve smyslu jeho procesní bezvadnosti) ve svých důsledcích výrazně oslabuje právní jistotu a tedy i efektivitu práva. Jak k tomu opakovaně uvedl Ústavní soud (viz např. náleze ze dne 13. 11. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 15/01, Sběrka nálezů a usnesení, sv. 24, str. 222 - 223; obdobně též náleze ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, Sběrka nálezů a usnesení, sv. 31, str. 149), „[...] žádný právní řád není a nemůže být z hlediska soustavy procesních prostředků k ochraně práv, jakož i z hlediska soustavy uspořádání přezkumných instancí, budován ad infinitum. Každý právní řád přináší a nutně musí přinášet i určitý počet chyb. Účelem přezkumného, resp. přezkumných řízení může být reálně takováto pochybení aproximativně minimalizovat, a nikoliv beze zbytku odstranit. Soustava přezkumných instancí je proto výsledkem poměřování na straně jedné úsilí o dosažení panství práva, na straně druhé efektivitu rozhodování a právní jistoty. Z pohledu tohoto kritéria

je zavedení mimořádných opravných prostředků, čili prodlužování řízení a prolomení principu nezměnitelnosti rozhodnutí, která již nabyla právní moci, adekvátní toliko v případě důvodů výjimečných.“

V daném případě krajský soud žalobu stěžovatele zamítl jako nedůvodnou, když dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný, že stěžovatel podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, neboť ze spisového materiálu vyplynulo, že snahou stěžovatele bylo legalizovat pobyt v ČR po uložení trestu vyhoštění. Současně nebylo prokázáno, že stěžovatel splňuje podmínky pro udělení azylu. Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje kasační důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatel namítá, že krajský soud nebral zřetel, že stěžovatel nemůže žít v zemi původu bez obav. V zemi původu mu hrozí vážné nebezpečí z finančních důvodů, neboť si půjčil peníze, které nemohl splácet a vycestoval proto, aby mohl finanční prostředky vydělat. S ohledem na pracovní povinnosti nemohl o azyl požádat dříve, než obdržel rozhodnutí o vyhoštění. Soud měl brát zřetel na čl. 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005.

V moderním právním státě je odmítána možnost neomezené volné úvahy. Při aplikaci § 104a zákona o azylu, je nezbytné ujasnit si obsah tohoto ustanovení z hlediska možností, které se správnímu orgánu nabízejí. Neurčitý právní pojem, zde představovaný „přesahem vlastních zájmů stěžovatele“ nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Neurčité právní pojmy zahrnují jevy, nebo skutečnosti, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Zákonodárce vytváří prostor soudu, aby zhodnotil, zda konkrétní situace patří do rozsahu určitého neurčitého právního pojmu, či nikoli. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovaná věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti), je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů

nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem naznačeným výše zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost. Je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti, ale taktéž tvrdit některý z důvodů kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s., a uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsanych výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. K tomu však v daném případě nedošlo, a proto má Nejvyšší správní soud za to, že důvod k tomu, aby kasační stížnost považoval za přijatelnou, zde chybí. Obdobně již Nejvyšší správní soud rozhodoval např. 3 Azs 23/2006, 3 Azs 128/2006, 1 Azs 13/2006 (publ. www.nssoud.cz)

K uplatněným kasačním námitkám Nejvyšší správní soud předesílá, že žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť stěžovatelka podala žádost o udělení mezinárodní ochrany s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohla o udělení mezinárodní ochrany požádat dříve. Základem rozhodnutí žalovaného a následně i krajského soudu bylo tedy ověření splnění skutečností týkajících se důvodů uvedených v ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu a nikoli důvodů obsažených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Tato otázka již byla v minulosti předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu, který např. ve svém rozhodnutí ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, publikovaném pod č. 349/2004 Sb. NSS, uvedl, že naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné vylučuje posouzení žádosti o udělení azylu podle ustanovení § 12, případně dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Rovněž v rozhodnutí ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, publikovaném na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud konstatuje, že v případě zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné není prováděno dokazování ohledně zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, což dále vylučuje rozhodování podle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) i podle § 13 zákona (sloučení rodiny). Z tohoto důvodu nelze přisvědčit stěžovatelce, pokud se v kasační stížnosti dovolává použití § 13 zákona o azylu. Nad rámec lze k této otázce poukázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 4 Azs 147/2004 - 81, v němž kasační soud uvedl, že aplikace dotčeného ustanovení „by byla možná jen v případě existence pravomocného rozhodnutí o udělení azylu osobě, která je rodinným příslušníkem stěžovatele“ (obdobně též rozsudek ze dne 16. 3. 2004, č. j. 2 Azs 70/2003 - 59, oba na www.nssoud.cz). O takový případ se v projednávané věci nejedná.

K tvrzení stěžovatelky, že v den, kdy byla zadržena Policií ČR, hodlala podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, odkazuje Nejvyšší správní soud na rozsudek č. j. 2 Azs 13/2006 - 89 ze dne 24. 10. 2006, kde konstatoval, že „k tomu, aby byla žádost o udělení azylu úspěšná, je zásadně třeba, aby cizinec o udělení azylu požádal neprodleně po svém příchodu do země.“ V daném případě stěžovatelka požádala o azyl dne 14. 2. 2007, přičemž správním orgánem bylo zjištěno, že do ČR přicestovala dne 22. 2. 2004 na 15denní turistické vízum. Dne 13. 2. 2007

jí bylo uděleno správní vyhoštění na dobu tří let za nelegální pobyt na území ČR. Do doby, než bylo stěžovatelce uděleno správní vyhoštění, tato v ČR nelegálně pracovala a neupravila si zde žádným jiným způsobem pobyt. Žádné objektivní okolnosti jí v této době nebránily v podání žádosti o azyl. K výše uvedenému je možné dále poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2005, sp. zn. 3 Azs 119/2004: „Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi nepocíťoval natolik palčivě. Zkoumání příčin, proč žadatel nepožádal o azyl bezprostředně po svém příjezdu do země, je tak vždy na místě a společně s vyhodnocením jiných tvrzení žadatele je součástí zjišťování skutečného stavu věci.“ V rozsudku ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 - 68, a dále v rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.“

Nelze taktéž souhlasit se stěžovatelkou, pokud krajskému soudu vytýká, že se nezabýval jejím tvrzením o tom, že v den, kdy byla zadržena Policií ČR, hodlala podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, když z odůvodnění rozsudku na straně č. 3 je patrné, že tuto skutečnost označil krajský soud za nerozhodnou. Shodně se závěry krajského soudu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že podstatnou pro posouzení podmínek pro aplikaci ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu je v daném případě skutečnost, že stěžovatelka v ČR pobývala od roku 2004 a žádost o udělení azylu podala až po značném časovém odstupu od vstupu na území České republiky, ačkoliv mohla o azyl požádat dříve.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovatelce byl pro toto řízení před soudem ustanoven soudem zástupce advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 4200 Kč za dva úkony právní služby po 100 Kč, a sice za první poradu s klienty včetně převzetí a přípravy zastoupení a za doplnění kasační stížnosti ze dne 19. 3. 2008 [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a dále 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna advokáta činí 4800 Kč. Protože advokát soudu doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně vypočtená podle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 912 Kč; odměna advokáta navýšená o daň tedy činí 5712 Kč.

Zástupci stěžovatelky se tedy přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 5712 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu